

V. S. ALEXANDER

KIO KAN

VZDOR

*Musela se vzdát všeho,
teď chce zpátky svou minulost*

edice
KIO *KAN*

Copyright © 2019 by Michael Meeske
Translation © Blažena Kukulišová, 2019
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu IRISHMANS DAUGHTER
přeložila Blažena Kukulišová
Redakční úprava Jana Pleskotová
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2019
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7633-121-1

Píšícím soukmenovcům – za to, že mi ukazují cestu

PROLOG

*Znovu s sebou přinášíjí podobu radosti.
Kéž je mé srdce dlouho naplněno takovými vzpomínkami...*

– Thomas Moore (1779–1852)

září 1845

Cesta k sídlu Lear House vedla mokřinami, ale po mnohaletém využívání lidmi, vozy, koňmi a osly byla pevně udupána. Vinula se z vysokého kopce nad zátokou Broadhaven k půlkruhovému pruhu půdy u pobřeží. Nad úzkým výběžkem Rinroe Point, vyčnívajícím do zátoky, se ve větru tiše vznášeli racci. Impozantní šedivý dům podobný pevnosti obklopovala políčka pachtýřů.

Za dokonalého počasí není na světě krásnějšího místa než Irsko, věřil Daniel Quinn celým svým srdcem, přestože o okolním světě věděl pramálo. Tu a tam snil o Anglii a Francii, viděl v knihách obrázky těch zemí, ale stejně jako jiní lidé v jeho postavení pochyboval, že by se tam někdy mohl podívat. Kráčel k Lear House, svěží vítr od Atlantiku mu posiloval plíce a čistil mozek. Čekal ho těžký úkol, přinášel nepříjemnou zprávu.

V ten krásný den pozdního září Daniel nespěchal. Předpokládal, že Briana Walshe, správce anglického majitele sira Thomase Blakelyho, zastihne buď v sídle, nebo v chalupě poblíž, kde s rodinou bydlí. Kdyby Briana nenašel, přenocoval by ve stáji u koní. Na tom nesejde – hlavně mu tu zprávu musí sdělit. Brian se k němu choval vždycky hezky, dlužil mu to.

Sir Thomas zdědil Lear House po anglických předcích. Na východ a na západ od panského sídla se prostírala políčka, na nichž hospodařili pachtýři. S rozrůstajícími se rodinami se půda postupně dělila na menší a menší kousky, na nichž stály drnové chatrče. Daniel věděl od Briana, že Lear House skýtá živobytí víc než třem stovkám lidí.

Severně od domu se zvedaly močálovité pahorky. Tomu, kdo stoupal západním směrem, se naskýtal čím dál širší výhled na divoký Atlantik. Kopce končily strmými útesy, které tam odpradávná čněly jako mořské strážce. Na jih od Lear House ležela zátoka Broadhaven, pozvolna se stáčeující půlkruh lemovaný písečnými dunami. Dům, stojící na pevných základech, už nějakou stovku let neochvějně čelil drsným porывům větru, bouřím a různorodým nesnázím.

Daniel Quinn procházel kolem drnových chajd – z otvorů v mnoha střeších se valil dým –, sledován těmi, co právě obdělávali pole, až došel ke skalnaté pěšince vedoucí obloukem ke schodům do sídla. U dveří sundal klobouk se širokou kreprou a zvedl kovové klepadlo ve tvaru beraní hlavy. Zabušil, chvíli počkal, a když se nic nedělo, zabušil znovu.

Za chvíli se dveře pomalu otevřely a před Danielem stál Brian v šedých tříčtvrtečních kalhotách, bílé košili a červené vestě. Poznal návštěvníka a radostně se usmál.

„Danny,“ řekl a podal příchozímu ruku. „Dlouho jsem vás neviděl. Napadlo mě, že už možná ani nejste v hrabství Mayo.“

„Tak snadno se mě nezbavíte,“ odpověděl příchozí s úsměvem. Čekal, zda bude pozván do domu, a zkontroloval přitom, jestli nemá příliš špinavé bosé nohy. Nebylo to nijak zlé, kamenitá pěšinka bláto z chodidel očistila. Ometl trochu prachu z nohavic.

„Málem bych zapomněl na dobré vychování,“ řekl Brian. „Pojďte dál. Pálenku nemám, ale můžu vám nabídnout tabák.“

„Rád přijmu.“ Daniel popleskal kapsu vesty, kde měl dýmku. „Cením si vaší pohostinnosti.“ Slunce putovalo k obzoru, vstupní halu zaplavila záře jako v pokoji, kde za zimního večera plane oheň v krbu.

Brian ho odvedl do velkého salonu v přední části domu. „Dojdu pro tabák. Dělal jsem účetnictví, rád si udělám přestávku.“

Brian zmizel a Daniel se zadíval širokými okny na zelený trávník s výhledem na záliv. Políčka po obou stranách sídla od sebe dělily kamenné ploty. Všichni lidé, kteří tam žili a obhospodařovali půdu, pěstovali brambory. *Takový přepych*, pomyslel si Daniel. Musí být nádherné žít ve vlastním domě, třeba i skromném. Jak by bylo úžasné nemuset spát na špinavé zemi vzadu v hospodě nebo v chlívě s dobyt看em. Dokonce i hrubé příbytky kolem sídla mu připadaly jako hrady ve srovnání s místy, kde obvykle nocoval

Brian se vrátil s cínovým popelníkem a tlustým špalkem tabáku. „Je vždycky poctou mít v domě nejlepšího básníka z Mayo,“ podotkl, když si oba zapálili dýmku. „Jaké zprávy přinášíte?“

Daniel hned nechtěl začít o tom nejhorším. Vyprávěl o svých letních toulkách, cestách do Newportu, Mulranny a Westportu, o nocích s přemírou kořalky, pošetilství a písní.

Brian zaujatě poslouchal a bafal z dýmky, ruce položené na stehnech.

„Jak se daří vašim dcerám?“ zeptal se Daniel. Věděl, že už nemůže odkládat svůj úkol. Brzy se začne stmívat, musí si najít přístřeší na noc.

„Moje drahá Lucinda stráví podzim a zimu v Anglii, učí tam tři děti – nějakým známým sira Thomase.“ Brian zabafal. „Briana je buď doma a vaří večeři, nebo se vytratila za Rorym Caulfieldem. Jako většina dětí se domnívá, že nevidím a neslyším.“ Zasmál se a z úst mu vyšel proužek šedého dýmu.

Daniel vyndal dýmku z pusu, oklepal popel a nakrabatil čelo. „Jdu s vámi probrat jednu nepřijemnost.“

„Nepřijemnost?“ podivil se Brian.

„Asi byste měl vědět, co jsem se doslechl. Na farnost to určitě bude mít dopad, a protože jste můj přítel a nejvýznamnější správce v kraji, jste první, komu to povím.“

„Pokračujte.“ V Brianových očích se zračily obavy.

„Ve Westportu jsem potkal jednoho Francouze, líbily se mu moje písničky – tulák, nepil ani nekouřil. Ukázal mi kresbu.“ Daniel si ten obrázek vybavoval úplně přesně. „Z angličtiny a irštiny znal jen málo, ale snažil se mi vysvětlit, co ty čáry nakreslené uhlem znamenají. Zčernalé hromady stonků a listů. Hniloba, zkáza. Děje se to v jeho zemi a mor se šíří – do Anglie a dál. Brzy dorazí i sem.“

Brian se předklonil. „Mor? Snad nemluvíte o té nemoci, co nedávno postihla Valašsko.“

„Ne. Tahle choroba řádí v zemi a ničí úrodu, která nám plní břicha.“

„Brambory?“ zeptal se Brian.

„Ano. Zčernají jako noc, promění se v hnusnou páchnoucí hmotu, nepoživatelnou lidmi ani zvířaty.“

„Ten muž, co vám tohle pověděl – věříte mu?“ zeptal se Brian nepřítli znepokojeně. „O žádném moru, co postihuje úrodu, jsem neslyšel.“ Vložil dýmku znovu do úst. „A vůbec, tahle země už překonala jiné pohromy. Přežili jsme.“

„Neměl důvod lhát.“

Brian ukázal k oknu. „Viděl jste pole? Úroda je skvělá.“

Daniel přikývl. „Ano, jenže tenhle mor udeří přes noc a šíří se jako požár. Můžeme se jen modlit, aby se ten člověk mýlil.“

Dveře se otevřely a do místnosti vešla Briana. Daniel ji už dlouho neviděl. Vyrostla z ní mladá žena, tak osmnáctiletá, pokud mu dobře sloužila paměť, se žensky zaoblenými tvary a dlouhými tmavými vlasy. Už to nebyla vytáhlá pubertačka, jakou si pamatoval z předchozích návštěv. Jejím obličejem se mihl záblesk poznání. Vzpomínal na četné noci, kdy jí jako dítěti zpíval, než se uložil do postele nebo na slámu za chalupou, kde poslouchal vítr, než pod hvězdami usnul. Tak klidně a pokojně.

Její mladý obličej se rozjasnil. „Vy jste ten básník. Pověřte s námi?“

Brian přikývl a vyhlédl ven do růžového soumraku. „Chýlí se k večeru.“

„Od tak milé společnosti pozvání neodmítnu.“ Daniel vstal a políbil Brianě ruku.

Oba muži za ní vyšli ven z domu. Daniel si najednou uvědomil, že mu kručí v břiše. Mít společnost je hezké, ale dobře se najíst, to není vůbec k zahození.

Briana otevřela dveře chalupy a uvítala je sytá, mléčná vůně bramborové polévky. Pohled na stůl s přichystaným ovesným chlebem a na ohniště, nad nímž visel kotlík s vášně vonícím pokrmem, připadal Danielovi božský. Vděčně zaujal místo u stolu. Briana jim nalila vrchovaté misky a všichni se před jídlem pomodlili.

Daniel se díval na usměvavé obličejе přátel. Kéž by se tohle nebe na zemi udrželo napořád, pomyslel si.

ČÁST PRVNÍ
HRABSTVÍ MAYO

KAPITOLA 1

říjen 1845

Briana Walshová scházela ze schodů panského sídla a vdechovala svěží vzduch od Atlantiku. Zнала ho od narození, v kterémkoli ročním období a za každého počasí ji plnil radostí a pocitem jistoty. Pohled na pevný dům ji těšil, přestože jí z něj nepatřil jediný kámen. Stál za ní, pevný a neochvějný, obklopený políčky a domky pachtýřů. Tihle lidé obhospodařovali zdejší půdu, patřili k jejímu milovanému domovu. Neuměla si představit, že by žila jinde.

Lear House považovala za svůj druhý domov, hned po sousední chalupě, kde se narodila. V letních měsících, kdykoli se mohl odpoutat od svých povinností v Manchesteru, v sídle pobýval anglický majitel sir Thomas Blakely.

Dnes večer šla Briana místo otce zkontrolovat, že je na noc vše bezpečně uzamčeno. Dům s kamenným průčelím, popínavým břechtanem a břidlicovou střechou si v blednoucím světle udržel královský vzhled. Briana v něm znala každý kout, historii každé olejomalby, původ všech předmětů vystavených na policích. Ve velké knihovně se dotýkala každé knihy a mnoho z nich přečetla.

S otcem žili v úhledné chalupě vedle sídla. Na západ od ní se táhla políčka farmářů směrem k útesům nad mořem. Podívala se na chalupu, zalitou žlutou září olejových lamp. Věděla, že Brian po večeři kouří dýmku a čte.

Slunce, povětšinou zahalené temnými oblaky, za útesy pomalu klesalo do moře. Z mraků se tu a tam vynořily bledé paprsky a ozdobily trávník purpurovými pruhy. Na severu vzadu za ní se krajina zvedala k rovině zakončené útesy

s výhledem na Benwee Head a Stags of Broadhaven – rozeklané skalnaté ostrůvky, vyčnívající z moře jako žraločí zuby.

Když Briana procházela od panského sídla k východnímu kraji přilehlých pozemků, udeřil ji do nosu nepříjemný zápach. Na samém konci pruhu půdy, těsně před dunami nad zátokou, si postavili domky Rory Caulfield a jeho bratr.

Rory jí po synovci poslal vzkaz, aby za ním přišla. Něco nebylo v pořádku, čemuž nasvědčoval i ten divný puch.

Před několika týdny se u večere s básníkem dozvěděla nějaké zvěsti o zkáze bramborové úrody na kontinentě, ale nebyla si jistá, zda se v tom vyprávění neodráží Quinnova záliba v dramatičnosti – vždycky jí připadalo, že je v něm něco teatrálního a jeho historky jsou vyšperkované přemírou pálenky.

Teď ale z naléhavosti vzkazu, který jí ten hoch přinesl, a ze zápachu všude kolem poznala, že se skutečně děje něco nepatřičného. Nechápala, jak může něco zavánět tak, že je to cítit i v silném větru od Atlantiku.

Přitáhla červený šál po matce těsněji k ramenům a přikryla si nos a ústa. Slabá vůně vody s vistárií, kterou kdysi dávno otec mamince daroval, strašný pach utlumila.

Kráčela prostředkem kamenité cesty, aby se vyhnula hlubokým brázdám, a s vykasanou červenou spodničkou přeska-kovala kaluže. Jet po téhle cestě kočárem byl tak nepříjemný zážitek, že se i v nejhorším počasí často raději nechala na kopci vysadit a došla domů pěšky. Jenže nebezpečí cíhalo i uprostřed cesty – člověk si tu mohl zvrtnout nohu o kameny, uvolněné kopyty koní.

Jednotlivá políčka od sebe oddělovaly plůtky z kamene a křoví, některé staré stovky let a další postavené mnohem později, když nájemcům půdy odrostly děti a přidělený pozemek jim už nestačil. Mnohé příbytky měly doškovou střechu, ale většinou se jednalo o drnové chatrče s otvorem, kudy mohl unikat dým z ohniště. Pozemek se neustále rozrůstal, snad každý měsíc se někomu narodil další potomek.

Briana se blížila k políčku, na němž Rory pěstoval brambory. Pruh půdy na svahu opodál byl vyhrazen pro oves a žito, který Rory stejně jako ostatní zdejší lidé prodával, aby měl na zaplacení pachtovného. Procházela kolem dalších polí, někdy větších, až o rozloze půl hektaru, ale Rory a jeho bratr měli každý pouze osminu.

Rory se opíral o roh svého domku. Měl na sobě tmavé kalhoty, bílou košili a zelenou kazajku, a stejně jako ona byl bos. Vyfukoval obláčky kouře z hliněné dýmky. Západ slunce propůjčoval jeho narezlým vlasům kaštanovou zář. Poblíž chajdy ryl v hlíně vepřík. Stejně jako ostatní pachtýři bral Rory kvůli bezpečí a teple zvíře na noc domů.

Briana se zastavila několik kroků od něj tak, jak to po ní otec chtěl. „Žena by měla až do svatební noci dbát o svou neposkrvněnost,“ kladl jí na srdce. Maminka by určitě říkala totéž, kdyby žila, ale zemřela už před lety. Plány na společný život s Rorem, o němž Briana snila, i šeptaná slova lásky, která by mu chtěla říkat, ještě nějaký čas počkají. Znali se od dětství, brzy v sobě našli zalíbení a s plynoucími roky se jejich city prohlubovaly. Kvůli povinnostem neměli moc příležitostí projevit je, Briana ale věděla, že se brzy vezmou. Rory jí to slíbil.

Ukázal na nedaleké řádky brambor.

Ohromeně zírala na zčernalé listy a přitiskla šál k ústům.

Rory se sehnul a dotkl se jedné ztmavlé rostliny. Lodyha se v jeho ruce roztekla v mazlavou hmotu. „Vidíš?“ řekl. „Vyplnilo se to, co básník předpověděl. Podívej.“ Vzal rýč a zarazil ho do řádku navršené zeminy. Prohrábl vlhkou hlínu v horní vrstvě, kde byly kvůli maximálnímu odvodnění zasažené brambory. Sáhl do ní, vytáhl několik hlíz a zvedl je, aby si je Briana mohla prohlédnout.

Jednu v dlani stiskl a z prstů mu začal kapat rosolovitý sliz. V chabém světle pohasínajícího dne rozevřel ruku a odhalil zplesnivělou, šedočernou hmotu.

Brianu by nenapadlo, že plodina, která byla ještě včera úplně zdravá a svěže zelená, může za necelý den takto shnit. Ustoupila o krok dozadu. „Je takhle zničená celá úroda?“

„Z toho, co jsem zatím viděl, soudím, že ano,“ odpověděl Rory. Hodil páchnoucí brambory na zem a oťel ruku o hlínu. „Tohle nechce žrát ani můj čuník.“

„Je to ten mor, o kterém mluvil Daniel Quinn. A nevíme, proč se to stalo?“

Rory pokýval hlavou. „Léto bylo mírné a mokré, to je pro pěstování brambor skvělé. I na podzim šlo všechno dobře. Někdo bude tvrdit, že kletbu přinesl déšť a vítr, jiní řeknou, že je vinen hmyz, ale nejvíc se bojím těch, co se budou dušovat, že to je boží dílo.“

„Když Quinn odešel, tatínek prohlásil, že je pošetilé se takových věcí bát,“ vzpomněla si Briana. „Boží prozřetelnost nás prý ochrání.“

Dveře domku, v němž bydlel Roryho bratr, se s vrznutím otevřely. Jarlath vyšel ven, zapálil si dýmku a kývnutím hlavy pozdravil Brianu. Přešlápla z nohy na nohu a trochu se uklonila.

Znovu se otočila k Rorymu. „Co si počneme?“

„Musíme vydržet do jara a začít znovu. Netuším, jestli zachráníme brambory na sadbu.“

Briana si tu zkázu vyděšeně prohlížela a znovu se jí vybavila básníková slova o „moru“. Do mysli se jí pomalu vkrádaly hrozná obava – nebudou mít co jíst. Všichni pachtýři, včetně její rodiny, jedli brambory každý den – tvořily základ zdejší stravy. Hlavou jí prolétla znepokojivá představa hladových dětí, žadonicích o jídlo a zvedajících prázdné misky.

„Co budou lidi jíst... Co budeme jíst *my*?“

Rory pohlédl k šedým vlnám zátoky Broadhaven. „Třeba sledě, pokud se Jarlath vydá na moře a něco uloví. Chaluhy? Ptačí vejce? Tu a tam nějakou žábu.“ Zasmál se té představě.

Brianě ty úvahy nepřipadaly veselé. Rybáři měli k dispozici jen malé loďky, s nimiž si na neklidný Atlantik troufl vyplout málokdo. Viděla už několik utopených mužů. Ve vodách u rozeklaného pobřeží byly silné proudy a většinou i zrádné vlny. Poradili si s nimi pouze ti nejzdatnější.

Rory se znovu podíval na shnilé páchnoucí stonky a zvažněl. „Bez jídla nebudou mít lidé sílu na práci. Máme ještě oves a žito, ale když je sníme, jak zaplatíme pachtovné?“

Briana se ještě v myšlenkách nedostala tak daleko a Roryho otázka jí otrásla. „Nevím,“ odpověděla po chvíli. „Obilí musíme prodat.“ Chtěla by najít řešení, ale nedokázala si poradit s nesmírností toho, co se právě dozvěděla. „Musím to říct tatínkovi,“ prohlásila a vykročila k cestě. „Ještě nic neví – pracuje celý den doma.“

Rory šel pomalu za ní. „Uvidím tě zítra?“ zeptal se toužebně.

Otočila se s vědomím, že by si oba přáli setkání za příjemnějších okolností. „Zítra.“

Objal ji a políbil. Jarlath, který ještě pořád kouřil venku dýmku, je viděl, ale Brianě to nevadilo. Věděla, že otci nic neprozradí. Navíc všichni zdejší lidé věděli nebo aspoň tušili, že se mají s Rorym rádi a jednou se vezmou.

Nechala ho stát u domku. Přes modrou tmavnoucí oblohu se dosud táhly rudé pruhy. Dorážel na ni vítr a s myšlenkou na shnilé brambory taky strach. Zbývala jediná naděje. Může s tím tatínek něco udělat? Zmítaly jí pochyby. V průběhu celé hodiny se změnil celý její svět.

Lákala ji procházka k výběžku Rinroe Point se širokým výhledem na vlnící se Atlantik, ale usoudila, že jít tam potmě není bezpečné. Sedět nad útesy a dívat se na hvězdy vykukující z mraků by však bylo mnohem snazší než povědět otci o tom, co viděla.

Touhle dobou nejspíš sedí u ohniště a čte, nebo pospává. V domku je určitě teploučko. „Šla jsi za Rorym?“ zeptá se trochu opovržlivě. „Máš na víc.“ Ne že by se mu Rory nelíbil nebo si ho nevážil – chápala, že si pro ni milující tatínek přeje lepší život než ten, co jí může nabídnout pachtýř. Život, jaký možná čeká její sestru Lucindu.

Došla ke stácející se pěšině před sídlem. Černý dům působil stejně pochmurně jako její myšlenky. V žádném okně se nesvítilo, tmavé úponky břechtanu připomínaly škrtící prsty.

Zachvěla se a utíkala ke dveřím chalupy.

Tatínek jí před lety četl *Krále Leara*. Shakespeara miloval a lásku k němu předal i dcerám. Ten dramatik byl jedním z důvodů, proč se angličtinu naučil nejdřív sám a pak své znalosti předal dcerám.

Briana sevřela závoru s myšlenkou na Roryho. Toužebně si přála být s ním. Vybavila si verše z té hry.

Tak budem žít a modlit se, zpívat, žvatlat staré pohádky, zlatým se těšit motýlkům, chudasů rozprávky o novinkách dvoru slýchat. A budem s nimi sami hovořivat...

Myšlenky na úrodu vytěsnily z hlavy všechny představy o štěstí, zpěvu a vyprávění příběhů. Bez brambor nebude co jíst. Pokud se otci nepodaří vybrat pachtovné, ocitne se ve svízelné situaci. Věděla, že už teď jsou některé rodiny s placením pozadu. Kvůli této pohromě se ještě víc zadluží.

Najednou jí projel hlavou spásný nápad. Napíše o té pohromě Lucindě a požádá ji, ať se v zastoupení rodiny i ostatních pachtýřů zkusí přimluvit u sira Thomase. Prosba o shovívavost se možná nesetká s pochopením, ale Briana věděla, že nic lepšího nevymyslí. Sestra je koneckonců se sirem Thomasem v blízkém kontaktu prostřednictvím rodiny, pro kterou pracuje.

Rozhodla se, že otci o svém plánu nic neřekne. Určitě by měl námitky, nepřál by si, aby do té věci zasahovala. Radši ať nic neví.

Znovu se v myšlenkách vrátila k Rorymu, zkáže úrody a situaci své rodiny. Kolik je v Lear House uskladněno jídla? Jak dlouho s ním vystačí? Ze všech otázek jí šla hlava kolem.

Vešla dovnitř a pozdravila. Tatínek vzhledl od čtení, zavřel knihu a usmál se.

„Viděla jsem se s Rorym,“ řekla stísněně.

Úsměv se vytratil a vystřídal ho zamyšlený výraz. „Nápadlo mě, že jsi nejspíš u něj. Kontrola domu ti trvala déle než obvykle.“ Světlo z olejových lamp a rašelinového ohniště

vrhalo přes místnost mihotavé stíny. Otec odložil knihu na zem.

„Byl jsi dnes venku?“ zeptala se.

„Šel jsem z Lear House rovnou domů,“ odpověděl. „Proč?“

„Necítil jsi to ve vzduchu?“

Nakrčil nos. „Co? Ničeho neobvyklého jsem si nevšiml. Od zálivu fičel silný vítr.“

Jistě, to dávalo smysl. Vítr od moře hnal zápach z polí do kopce ke Carrowteige. „Úroda brambor je zničená – shnily.“

Otec se znovu usmál, jako by šlo o hloupý žert. „Tohle jsme už zažili – určitě to nebude tak zlé, jak myslíš.“

Briana se posadila na židli proti němu. „Rory říká, že to postihlo všechny řádky. Nezbylo vůbec nic. Přesně tohle předpověděl Daniel Quinn.“

„Básník nemá pokaždé pravdu,“ ušklíbl se otec a vstal. „Ráno se na to podívám. Teď jdu spát.“

„Asi bys měl sira Thomase informovat, že se pachtýři možná ještě víc zadluží,“ nadnesla, aniž by se zmínila o svém plánu.

„Nic takového neudělám!“ Zvedl knihu a hodil ji na židli. „Tvrdě pracuju na tom, abychom zůstali solventní. Není nutné přidělovat siru Thomasovi starosti.“ Vykročil ke své ložnici, ale potom se zastavil. „Ne aby tě napadlo plést se do mé práce. A totéž platí pro Roryho Caulfielda.“

„Beru tvá slova na vědomí,“ odpověděla Briana. „Půjdu taky spát.“

„Dcero,“ řekl Brian smířlivě, „nepodléhejme panice. Za ta léta měli pachtýři spoustu potíží a vždycky jsme je vyřešili. Společně překonáme i tohle.“

Obdivovala, že otec i pod velkým tlakem dokáže zachovat rovnováhu. Políbila ho na čelo, a zatímco zhasínal lampy, zamířila do svého pokoje.

Navzdory tatínkovým instrukcím se nemínila vzdát úmyslu napsat Lucindě. Komu tím uškodí? Pošle sestře přátelské pozdravení s dodatkem... Odstrojila se a odříkala modlitby. Ze všeho nejvíc si přála bezpečí pro všechny v Lear House.

KAPITOLA 2

duben 1846

„U všech svatých, opravdu nevím, co si počneme,“ povzdechl si Brian Walsh v přijímacím pokoji Lear House a vyhlédl z okna. Když rozhrnoval závěsy, vznesl se do vzduchu vířivý proužek prachu.

Briana si nebyla jistá, jestli vyrostla, nebo se otec scvrkává. Všechny starosti, které na něj od října dolehly, si vybíraly daň. Bylo mu dvaadvacet, ale vypadal na víc. Na tvářích a čele se mu rýsovaly hluboké vrásky. Na spáncích měl rozčuchané chomáčky šedivých vlasů a na temeni hlavy se mu rozrůstala pleš. Bála se o jeho zdraví. Trávil dlouhé hodiny nad účetními knihami, tiše mumlal a promýšlel způsoby, jak ochránit Lear House před bankrotem.

Zamával rukou, aby rozehnal smítka prachu. Ani šle na kalhotách mu už nepomáhaly udržet vzpřímená záda.

Briana otfela černé šmouhy ze stříbrného svícnu a sundala ze tří židlí s vysokými opěradly ochranný potah. Těšila se na shledání se starší sestrou. Lucindin příjezd byl svým způsobem svátek, radostnou náladu jí však kazila drsná realita, v níž se teď nacházeli. Otec navzdory potížím trval na tom, že starší dceru uvítá v přijímacím pokoji. Briana tušila, že Lucinda takové jednání očekává.

Pustila se do leštění nábytku, plná hněvu vůči siru Thomasovi. Na psaní se žádostí o dočasnou úlevu od placení pachtovného nikdo nereagoval. Lucinda od října posílala jen pozdravné dopisy, v nichž líčila jednotvárné anglické počasí a přála příjemné svátky.

Začátkem nového roku byli na Blakelyho přání propuštěni kuchařka a pomocník, kteří v domě sloužili řadu let. Když to

otec Brianě sděloval, vysvětlil, že jejich anglický pán nevedl konkrétní důvody a nic dalšího neupřesnil.

„Nechci, aby sis myslela, že jsi teď něco jako služka,“ ujišťoval ji. „Máš i tak dost práce, ale pokud se časy nezmění, musíme všichni zatnout zuby a siru Thomasovi vyhovět.“

Briana si cenila jeho ohleduplnosti, ale věděla, že se teď otec s vedením domácnosti může spolehnout jen na ni. Beztak Margaret celé roky v kuchyni pomáhala, a když něco potřeboval Edmond, taky přiložila ruku k dílu. Lucinda se věnovala spíš knihám a studiu, pořádně vařit se nikdy nenaučila. Briana předpokládala, že si sestra toužebně přeje mít jednou služebnictvo, které přichystá jídlo a bude ji obsluhovat.

Do okna udeřily dešťové kapky z šedivých mraků.

„Kde sakra vězí ten kočár?“ Brian si pročísl rukou prořídle vlasy.

„Nejspíš za to může počasí,“ odpověděla Briana. „Umím si představit, v jak hrozném stavu musí být po letošní zimě cesta z Belmulletu.“ Plavbu z Liverpoolu Lucindě zaplatil sir Thomas. Lear House od té přístavní vesnice dělila velká vzdálenost – ale za příznivých podmínek by cesta kočárem měla trvat o hodně méně než den.

Otec natočil židli k oknu a posadil se. Briana si stoupla za něj a vyhlédla na rozlehlý trávník táhnoucí se k zátocce.

„Kdybych to neviděl na vlastní oči, nevěřil bych, že něco může takhle zničit úrodu,“ řekl Brian. Sepjal ruce a udělal z prstů stříšku. Dlaně měl dosud plné mozolů z dob, kdy dřel na poli, než z něj sir Thomas udělal svého správce.

Briana mu položila ruce na ramena. „Nedělej si starosti, tatínku. Všechno se vyřeší.“ Jen co ta slova vyřkla, uvědomila si, jak prázdně znějí. Byla to otřepaná fráze. Lidi svíral strach. Mezi pachtýři se šířily zvěsti o nuceném vystěhování, o rodinách, které se musely uchýlit do jam vyhloubených v zemi, kde je chránila jen provizorní střecha z větví a hlíny. Rory jí pověděl, jaké ukrutnosti se dějí v Galway. Když slyšela příběhy těch ubožáků, dělalo se jí zle při představě, že se něco takového skutečně děje.

Raději vzpomínala na šťastnější časy, kdy bezstarostně vyrůstala v chalupě a okolí sídla a začínala si uvědomovat základy života. Se starší sestrou mívala půtky a po mamčině smrti se hodně upnula k otci. Učila se vařit, dojit kozy, krmila hospodářská zvířata, nosila vodu od pramene. Její život sestával z prostých radovánek: trhy, poutě, různé místní oslavy. A taky tu byl Rory, pohledný, dobře stavěný a odvážný. Jejich přátelství po čase přerostlo v námluvy, a kdykoli se jim podařilo strávit spolu pár chvil, chodili na procházky kolem zálivu nebo po útesech a kochali se vším, co příroda nabízí. Když jí bylo patnáct a jemu šestnáct, Rory jí na Rinroe Point vtiskl pár kradmých polibků. To nevinné počínání jí úplně vyrazilo dech, při vzpomínce na dotek jejich rtů měla ještě kolik dní tváře celé znachovělé.

Zato sestra trávila většinu času u knih – v zimě doma a v létě venku na trávníku četla všelijaké učebnice a románky a snila o životě daleko od hrabství Mayo. Pokud měl otec trochu volna, rád sledoval sportovní závody a zápasy. Jednou se dokonce zápasu sám zúčastnil, což obě sestry vyděsilo. Když je tehdy vzal k improvizovanému ringu ve vesnici, obě plakaly. Nakonec zvítězil, s přeraženým a krvácejícímnosem.

Ale dobré časy střídaly zlé, pohřby a nářek žen. Briana na to úpění nedokázala zapomenout – niterné výkřiky podobné zvukům, jaké vydávají raněná zvířata. Slýchala je, když se nějácí muži utopili. Nedávno jí připadlo – pokud ji sluch neklamal –, že slyší ve větru ozvěnu toho žalostného pláče. Obávala se, že se to bude dít znovu a znovu.

Šla k oknu a vyhlédla ven. V průběhu let se krajina měnila, obdělávaná pole kolem sídla se rozrůstala. Považovala to za pokrok, půda zkrátka slouží lidem. Víc o tom nepřemýšlela. Teď však ohledně pokroku znejistěla: viděla na vlastní oči, jakou zkázu přinesla bramborová sněť. Dotýkala se zchradlých stonků, viděla ustarané pohledy žen, sledovala otcovo zoufalství, když nedokázal vybrat pachtovné.

Zvenčí se ozval klapot koňských kopyt. Brian vyskočil ze židle a hnal se ke dveřím. Briana šla za ním.